

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Програма зовнішнього незалежного оцінювання у 2008 році

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО) 2008 р. із всесвітньої історії, розроблено на основі вимог чинних програм з історії України, всесвітньої історії 5–11 класів, затверджених Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11–2646 від 8.06.2001 р., лист №1/11–385 від 30.01.2004 р.), програм вступних випробувань до вищих навчальних закладів. Матеріал у програмі ЗНО 2008 р. із всесвітньої історії розподілено за розділами: «Вступ до історії стародавнього світу», «Історія середніх віків», «Ранній новий час» (кінець XV– перша половина XVII ст.), «Новий час» (друга половина XVII–XVIII ст.), «Новий час» (кінець XVIII – початок XX ст.), «Новітній період» (1914 – 1939 рр.), «Новітній період» (1939 – 2007 р.)

Програма ЗНО 2008 року із всесвітньої історії складається з «Пояснювальної записки», «Переліку розділів і тем», «Вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учасників незалежного оцінювання із всесвітньої історії».

Зовнішнє незалежне оцінювання із всесвітньої історії від найдавніших часів до початку XXI століття має на меті оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів до подальшого здобуття освіти у певній фаховій галузі у вищих навчальних закладах.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ

ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ У ПЕРВІСНІ ЧАСИ

Виникнення людини, її життя та заняття. Кам'яний вік людства. Формування цивілізації. Первісна культура та вірування людей.

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

Утворення **Давньоєгипетської держави**, її розквіт у другій половині II тис. до н.е. Культура та релігія в Стародавньому Єгипті.

Стародавній Вавилон. Піднесення держави. Хаммурапі та його закони. Господарське життя. Суспільство.

Культура та релігія народів Передньої Азії.

Стародавня Індія. Релігія та культура Стародавньої Індії.

Китайські імперії. Цинь і Хань. Релігія та культура стародавнього Китаю.

Греція в II – на початку I тис. до н.е.

Розквіт Стародавньої Греції. Велика грецька колонізація. Афіньська держава. Стародавня Спарта. Греко-перські війни. Афіньська демократія. «Золотий вік» Афінь за часів Перікла. Пелопоннеська війна та її значення для розвитку Афінь. Грецька культура і наука. Розквіт Македонії та її гегемонія в Греції. Східний похід Олександра Македонського та утворення його імперії.

Історія стародавнього Риму. Римська республіка у V – середині III ст. до н. е. Римська організація влади та римське суспільство.

Боротьба між Римом і Карфагеном за панування в Західному Середземномор'ї. Розвиток Римської держави у II ст. до н. е. Реформи братів Гракхів.

Криза республіки в I ст. до н. е.

Римська імперія у I–III ст. н. е.

Пізня Римська імперія IV–V ст. н. е. Реформи Діоклетіана і Константина.

Виникнення християнства.

Падіння Західної Римської імперії.

Культурна спадщина Риму.

ІСТОРІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА РАННЬОГО НОВОГО ЧАСУ

Велике переселення народів.

Утворення варварських держав. Франкська держава Меровінгів. Англосаксонські королівства в Британії.

Франкська імперія. Занепад влади Меровінгів. Держава Каролінгів. Загибель імперії Карла Великого та поява середньовічної Європи.

Християнізація Європи (IV–XIV ст.).

Суспільні стани середньовічної Європи. Духовенство, лицарство, селянство. Середньовічне місто.

Держава, право, суд і право в середньовічній Європі.

Виникнення ісламу. Арабський халіфат.

Доісламські вірування арабів. Мухаммед і виникнення ісламу. Об'єднання арабів. Халіфат за Омеядів.

Візантія VII–XI ст. та її культура. Іконоборство. Боротьба з ворогами Візантії. Початок хрестових походів.

Походи вікінгів. Виникнення скандинавських держав.

Центральна і Східна Європа. Польща. Чехія. Угорщина. Київська Русь в X–XI ст.

Хрестові походи та їх наслідки.

Північно-Східна Русь в XII – на початку XIII ст. Юрій Долгорукий і перша згадка про Москву. Володимиро-Суздальське князівство. Великий Новгород. Боротьба за Прибалтику.

Боротьба народів Східної та Центральної Європи з монголо-татарською навалою. Золота Орда.

Соціально-економічний та політичний устрій Франції в IX–XV ст. Заснування династії Капетингів. Посилення королівської влади. Альбігойські війни. Утворення станової монархії. Боротьба Філіпа IV Красивого з папством. Об'єднання Франції.

Соціально-економічний та політичний устрій Англії в IX–XV ст.

Англія до норманського завоювання. Завоювання Англії датчанами. Норманське завоювання Англії. Англія за Плантагенетів. Реформи Генріха II. Велика хартія вольностей. Англійський парламент. Англійське суспільство. Війна Червоної та Білої троянд.

Священна Римська Імперія. Утворення Священної Римської імперії. Боротьба німецьких імператорів з папством. Італійська політика німецьких імператорів. Німецький «наступ на Схід». Грюнвальдська битва. Посилення німецьких князів. «Золота булла» Карла IV.

Характеристика та порівняння соціально-економічного та політичного устрою країн басейну Середземномор'я: італійських міст-держав, Папської області, Південної Італії та Сицилії, Іспанського королівства в XI–XV ст.

Столітня війна.

Гуситські війни.

Католицькі ордени (чернечі та духовно-рицарські ордени).

Утворення Московської держави (XIV–поч. XVI ст.). Початок об'єднання земель Північно-Східної Русі навколо Москви. Держава Івана III.

Освіта і культура в Європі в XI–XV ст. Європейська культура на світанку середньовіччя. Світогляд, теологія, схоластика. Школи й університети. Зародження дослідного знання. Героїчний епос. Рицарська культура. Міська культура. Картина світу. Архітектура та мистецтво. Раннє Відродження та гуманізм в Італії.

Туреччина до кінця XV ст. Перші турецькі держави. Утворення Османської держави. Завоювання османських султанатів у Європі та Азії. Утворення Османської імперії.

Індія в IV–XV ст. Політична історія країни. Касти. Общини. Релігійне життя. Культура.

Китай у III–XV ст. Політична історія країни. Суспільство. Державне управління. Релігійне життя. Культура.

НОВА ІСТОРІЯ

Ранній новий час (кінець XV – перша половина XVII ст.)

Великі географічні відкриття, їх значення для Європи. Причини і передумови, відкриття європейців і створення перших колоніальних імперій. Наслідки великих географічних відкриттів.

Начало Реформації в Європі. Реформація та селянська війна в Німеччині.

Поширення реформаційних ідей в Європі. Лютеранство. Вчення Жана Кальвіна. Англійська церква. Контрреформація. Орден єзуїтів.

Нідерландська революція. Причини і початок визвольного руху. Хід, значення і наслідки.

Франція в XVI–першій половині XVII ст. Реформація і громадянська війна у Франції. Абсолютна монархія у Франції.

Московська держава в XVI–XVII ст. Московське царство за Івана IV: держава і церква, опричнина, зовнішня політика. Московська держава у XVII ст.: «Смутні часи», початок правління династії Романових, реформи Никона.

Тридцятилітня війна, її наслідки для Європи.

Країни Сходу (Османська імперія, Китай, Індія) в XVI–XVII ст.

Культура і наука Західної, Центральної та Східної Європи в XVI–XVII ст. Мистецтво Відродження в Європі. Поширення мистецтва бароко в Європі. Наука, література.

НОВА ІСТОРІЯ

Перший період (друга половина XVII – друга половина XVIII ст.)

Англійська революція середини XVII ст. Соціально-економічний і політичний розвиток Англії напередодні революції. Карл I. Довгий парламент та його діяльність. Створення армії «нового зразка». Реставрація Стюартів. Переворот 1668 р.

Північна Америка у XVIII ст. Війна за незалежність. Створення США. Конституція Сполучених Штатів Америки.

Російська держава в XVII–XVIII ст. Становлення Російської імперії: економічне, внутрішньополітичне і міжнародне становище російської держави наприкінці XVII ст. Північна війна. Реформи в управлінні державою.

Російська імперія в другій половині XVIII ст.: внутрішня і зовнішня політика Катерини II.

Німецькі держави у XVIII ст. Утворення Пруського королівства: політична роздробленість і державний устрій «Священної Римської імперії». Економічний розвиток німецьких земель. Піднесення Бранденбург-Пруської держави. Фрідріх II. Освічений абсолютизм).

Австрійська імперія у VIII ст. Система управління Габсбургів. Контрреформація. Реформи Марії-Терезії.

НОВИЙ ЧАС

Другий період (кінець XVIII–XIX ст.)

Французька революція кінця XVIII ст. Повалення монархії та встановлення республіки. Якобінська диктатура та її падіння.

Правління Наполеона Бонапарта. Перша Імперія у Франції. Консульство та імперія. Війни наполеонівської Франції.

Європа після Віденського конгресу (1815–1847 рр.). Англія. Промислова революція. Політична система. Перша парламентська республіка. Початок правління королеви Вікторії. Чартистський рух.

Франція. Реставрація Бурбонів. Липнева монархія.

Суспільні рухи в Росії у 20–30-х рр. XIX ст. Рух декабристів, слов'янофілів, західників, радикальна течія.

Революції 1848–1849 рр. в Європі Революція у Франції. Друга республіка. Бонапартистський переворот 1851 р. Встановлення Другої імперії.

Революція в Німеччині.

Особливості революції в Італії.

Революція в Австрійській імперії та її значення.

Утворення національних держав в Італії та Німеччині. Два можливих шляхи об'єднання Італії. Походи Дж. Гарібальді. Утворення Італійського королівства. Війна Пруссії з Францією та утворення Німецької імперії.

США першій половині XIX ст. Громадянська війна. Основні риси соціально-економічного розвитку США. Територіальна експансія. Наростання конфлікту між Північчю і Півднем. А. Лінкольн. Громадянська війна. Закон про гомстеди. Скасування рабства. Перемога Півночі. Період Реконструкції.

Російська імперія у другій половині XIX ст. Скасування кріпосного права і проведення реформ 60–70-х рр. Зовнішня і колоніальна політика.

Культура країн Європи і Америки XVIII – XIX ст. Розвиток техніки і науки. Література. Філософія. Мистецтво. Розвиток освіти.

Завершення формування індустріального суспільства у провідних країнах світу. Німеччина в 1871–1914 рр. Конституція 1871 р. Особливості економічного розвитку. Економічна і соціальна політика О. фон Бісмарка. Перехід Німеччини до «світової політики».

Англія в 1871–1914 рр. Втрата промислової й торгівельної першості. Реформи Ллойд-Джорджа. Колоніальна політика.

Франція в 1871–1914 рр. Особливості економічного розвитку. Третя республіка. Конституція Третьої республіки. Внутрішньополітичне становище. Зовнішня політика.

США в 1877–1914 рр. Досягнення світової першості в економіці, політична система, «справедливий курс» Т. Рузвельта, «Нова демократія» В. Вільсона. Зовнішня політика США.

Соціально-економічний і політичний розвиток Російської імперії наприкінці XIX – на початку XX ст. Революції 1905–1907 рр. Реформи Столипіна.

Національно-визвольна боротьба народів світу наприкінці XIX – на початку XX ст. Балканські війни. Сінхайська революція в Китаї. Мексиканська революція 1910–1917 рр.

Міжнародні відносини наприкінці XIX – на початку XX ст. Утворення воєнно-політичних блоків. Локальні війни та конфлікти.

Культура зарубіжних країн наприкінці XIX – на початку XX ст. Найважливіші досягнення в науці. Технічний прогрес. Література (основні течії – натуралізм, реалізм, символізм) і мистецтво (реалістичне мистецтво, імпресіоністи, модерністські течії).

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ (1914–1939 рр.)

Перша світова війна. Причини. Стратегічні плани противників. Воєнні дії 1914–1917 рр. Події 1917–1918 рр.: вступ у війну США, Берестейський мир, завершення війни. Масштаби втрат і руйнувань.

Облаштування повоєнного світу. Версальська система договорів. Вашингтонська конференція.

Західні демократії. США. Зміна статусу країни після Першої світової війни. Період «просперіті» («процвітання»). «Велика депресія». «Новий курс» Ф. Д. Рузвельта.

Велика Британія. Становище країни після Першої світової війни. Внутрішня політика консервативних і лейбористських урядів у 20–30-х рр.

Франція. Наслідки Першої світової війни для Франції. Соціально-економічний розвиток країни у 20–30-ті рр. Політична боротьба лівих і правих сил. Народний фронт.

Тоталітарні й диктаторські режими. Росія – СРСР. Лютнева революція 1917 р. Прихід до влади більшовиків. Громадянська війна. СРСР у 20-ті рр. СРСР наприкінці 20-х – у 30-ті рр. (комуністична індустріалізація, насильницька колективізація, масовий терор).

Італія. Наслідки Першої Світової війни. Встановлення фашистської диктатури. «Корпоративна система». Фашизація країни.

Німеччина. Листопадова революція в Німеччині. Конституція Німеччини. Нацистська диктатура.

Іспанія. Ситуація в країні після Першої світової війни. Революція 1931 р. Уряд Народного фронту. Громадянська війна 1936 – 1939 рр. Встановлення диктатури Ф. Франко.

Країни Центральної і Східної Європи в 1918 – 1930-ті рр.: Польща. Відновлення державної незалежності. «Польське питання» на Паризькій мирній конференції. Польсько-більшовицька війна 1920 р. Режим «санації».

Чехословаччина. Утворення держави. Визначення кордонів. Внутрішня політика Т. Масарика та Е. Бенеша. «Судетська проблема». Розчленування Чехословаччини.

Угорщина. Революція 1918 р. Доба Угорської радянської республіки. Угорщина за режиму М. Горті.

Румунія. Становище країни після Першої світової війни. Формування території післявоєнної Румунії. Внутрішньополітичне становище країни Й. Антонеску.

Болгарія. Особливості політичного та соціально-економічного розвитку країни. Югославія. Утворення Королівства сербів, хорватів і словенців. Національне питання. Державні перевороти 1939 та 1941 рр.

Країни Азії та Африки в 1920 – 1930 рр.: Японія. Наслідки Першої світової війни для Японії. Мілітаризація країни. Демократичний рух.

Китай. «Рух 4 травня». Революційні події 1925 – 1927 рр. Протиборство між Гомінданом і комуністами.

Індія. Національно-визвольний рух після Першої світової війни. Кампанія громадянської непокори.

Країни Близького і Середнього Сходу. Іран у міжвоєнний період. Революція в Туреччині. Палестинська проблема.

Країни Африки: національно-визвольний рух у Північній Африці. Країни й території Тропічної й Південної Африки.

Культура країн Європи та Америки в 1920 – 1930 рр.

Освіта. Наука. Техніка. Вдосконалення системи освіти. Найважливіші досягнення науки. Технічний прогрес.

Література. Основні напрями розвитку світової літератури.

Мистецтво. Основні ідеї та напрями розвитку мистецтва у першій половині ХХ ст. Живопис. Театр. Кіно. Олімпійський рух. Відмінності розвитку культури у демократичних і тоталітарних державах.

Міжнародні відносини в 30 – 40-х рр. ХХ ст.

Зовнішньополітичні пріоритети провідних країн світу. Напрями зовнішньої політики США. Загострення англо-німецьких суперечностей. Зовнішня політика Франції. Відмова Німеччини від дотримання статей Версальського договору. Експансіоністські претензії Італії. Зовнішньополітична доктрина СРСР.

Наростання загрози війни. Зростання агресивності Японії. Підготовка Німеччини до війни. Діяльність Ліги Націй в умовах наростання воєнної небезпеки.

Згуртування сил агресії. Вісь Берлін–Рим–Токіо. Політика умиротворення агресорів.

Переддень війни. Ліквідація Чехословацької держави. Німецькі претензії до Литви і Польщі. Англо-франко-радянські переговори 1939 р. Пакт Ріббентропа-Молотова.

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ (1939 – 2007 рр.)

Друга світова війна.

Початок війни. Події 1939 – червня 1941 рр.

Воєнні дії в середині 1941 – 1942 рр. План «Барбаросса». Створення антигітлерівської коаліції. Перебіг подій на радянсько-німецькому фронті. Напад Японії на Перл-Гарбор. Початок бойових дій на Тихому океані. Війна в Північній Африці.

Перебіг війни у 1943 р. Сталінградська битва. Розгром німецьких військ на Курській дузі. Висадка англо-американських військ у Сицилії. Капітуляція Італії. Тегеранська конференція.

Окупаційний режим у поневолених країнах. Рух Опору. Нацистський «новий порядок» у Європі. Холокост. Рух Опору, його політична орієнтація та форми боротьби.

Воєнні дії у 1944 р. Наступальні операції Червоної армії. Відкриття Другого фронту в Європі. Звільнення країн Центральної та Східної Європи.

Завершення та підсумки війни. Ялтинська конференція. Капітуляція Німеччини. Берлінська (Потсдамська) конференція та її рішення. Розгром Японії. Підсумки, наслідки та уроки Другої світової війни.

Світ після Другої світової війни. Зміни у світі внаслідок Другої світової війни. Створення ООН. Формування військово-політичних блоків.

США і Канада у другій половині ХХ ст.

США у 1945 – 1960 рр. Зміна міжнародного статусу країни внаслідок Другої світової війни. Наростання консервативних тенденцій у внутрішньополітичному житті. Особливості економічного розвитку.

США у 60 – 70-х рр. Внутрішня та зовнішня політика адміністрацій

Дж. Кеннеді та Л. Джонсона. Загострення внутрішньополітичної боротьби у 70-х рр.

США у 1980 – 2007 рр. «Рейганоміка». Зовнішньополітична стратегія Р. Рейгана. Політичний курс Б. Клінтона. Зростання ролі США у міжнародних відносинах після розпаду СРСР. Українсько-американські відносини на початку XXI ст.

Канада. Проблема Квебека. Конституційна реформа 1982 р. Українці в Канаді.

Країни Західної Європи після Другої світової війни

Велика Британія. Внутрішня і зовнішня політика лейбористських і консервативних урядів у 40–70-х рр. Ліквідація Британської колоніальної імперії. «Тетчеризм». Українсько-британські відносини.

Франція. Четверта республіка. П'ята республіка. Травневі події 1968 року. Взаємини Франції з Україною.

Німеччина. Розкол країни на ФРН і НДР. Західнонімецьке «економічне диво». Об'єднання Німеччини. Українсько-німецькі відносини.

Італія. Проголошення республіки. Італійське «економічне диво». Соціально-економічний і політичний розвиток країни наприкінці XX – на початку XXI ст. Українсько-італійські відносини.

СРСР. Відновлені та нові незалежні держави. СРСР у 1945–1953 рр. «Відлига» (1953–1964 рр.). Роки «застою» (1964–1985 рр.). «Перебудова» та розпад СРСР (1985–1991 рр.). Росія у 1991–2007 рр. Українсько-російські відносини.

Країни Центральної та Східної Європи після Другої світової війни

Встановлення радянського домінування у східноєвропейських країнах.

Польща. Встановлення комуністичного режиму. Кризи 50–70-х рр. «Солідарність», «Круглий стіл». Економічні реформи. Відносини України й Польщі.

Чехословаччина. Чеська та Словацька республіки. Встановлення комуністичного режиму. Події 1968 р. «Оксамитова революція». Утворення незалежних Чеської та Словацької республік. Відносини з Україною.

Угорщина. Встановлення комуністичного режиму після війни. Революція 1956 р. Режим Я. Кадара. Революційні перетворення 1988–1990 рр. Українсько-угорські відносини.

Румунія. Ліквідація монархії і встановлення комуністичного режиму після війни. Правління Н. Чаушеску. Революція 1989 р. Українсько-румунські відносини.

Болгарія. Встановлення комуністичного режиму. Правління Т. Живкова. Революція 1989 р. Українсько-болгарські відносини.

Югославія. Нові південнослов'янські держави. Комуністи при владі. Конфлікт з СРСР. Загострення міжнаціональних відносин та політичної ситуації в країні. Проголошення незалежності югославських республік. Громадянська війна. Участь міжнародних організацій у врегулюванні конфлікту на Балканах.

Країни Азії, Африки і Латинської Америки. Ліквідація колоніалізму, створення і розвиток незалежних держав.

Японія. Сан-Франциський мирний договір. Японське «економічне диво». Внутрішнє становище та зовнішня політика країни.

Китай. Проголошення КНР. Культ особи Мао Цзедуна. Соціально-економічні експерименти комуністів Китаю. Реформи Ден Сяопіна. КНР на міжнародній арені.

Країни Близького і Середнього Сходу. Утворення держави Ізраїль. Виникнення і розвиток близькосхідної проблеми. Найважливіші події післявоєнного розвитку Ірану, Туреччини, Афганістану.

Країни Південно-Східної Азії. Національно-визвольний рух у країнах регіону в післявоєнний час. Американо-в'єтнамська війна. Червоні кхмери та їх модель «комунізму». Нові індустріальні держави.

Країни Африки. Здобуття незалежності народами континенту. Крах апартеїду на півдні Африки. Економічний та політичний розвиток країн Африки наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Країни Латинської Америки. Особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн регіону у повоєнний час. Кубинська революція 1959 р. Ліквідація військово-диктаторських режимів і відновлення конституційного матеріалу в ряді країн регіону. Українці в країнах регіону.

Міжнародні відносини. Виникнення та розгортання «холодної війни» (друга половина 40-х – 60-ті роки). Курс на розрядку міжнародної напруженості та його зрив (70-ті – перша половина 80-х років). Кінець «холодної війни» (друга половина 80-х – 90-ті рр.). Крах комуністичного блоку.

Культура країн зарубіжного світу у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Загальна характеристика розвитку культури у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Розвиток освіти, науки. Література та мистецтво.

Світ на межі двох тисячоліть. Загальна характеристика глобальних проблем сучасності, шляхи їх розв'язання.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ УЧАСНИКІВ ЗОВНІШЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ ІЗ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

Учасники зовнішнього незалежного оцінювання повинні:

- **вказувати** дати історичних подій, хронологічні межі явищ і процесів, періоди та етапи історії держав;
- **визначати** історичні факти (події, явища, процеси) – місця, обставини, учасників, результати;
- **визначати** загальні передумови, причини, приводи, сутність, безпосередні наслідки та значення історичних подій та явищ;
- **конкретизувати** (відносити дати, події до відповідних історичних періодів та епох), події та явища до певного історичного процесу, конкретних осіб, груп людей до певних етнічних, соціально-економічних, політичних груп, визначати приналежність місцевості (території) до певних регіонів;

- **виділяти** головне (характерні риси, зміни в житті людей, політиці, економіці та суспільстві, виокремлювати етнічні, соціальні, політичні групи);
- **групувати** історичну інформацію;
- **систематизувати** історичну інформацію на основі запропонованого контексту ;
- **встановлювати** послідовність подій у часі, спираючись на знання історичних епох, загальні уявлення про хід історії;
- **аналізувати** та **оцінювати** істинність висловлювань, спираючись на власні історичні знання;
- **працювати** з джерелами історичної інформації (отримувати інформацію з тексту джерела, застосовувати набуті знання в зв'язку зі змістом тексту джерела), з витягом із джерела, картою, картиною, плакатом, карикатурою тощо.

Коротка інформація про тест.

Тест містить **60** завдань, які охоплюють усі періоди всесвітньої історії з найдавніших часів до XXI століття.

Орієнтовний розподіл завдань тесту за періодами (у %) наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

№	Період	Орієнтовний розподіл завдань (у %)
1	Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього світу	8–12
2	Історія середніх віків. Ранній новий час (кінець XV – перша половина XVII ст.)	15–19
3	Новий час: перший період (друга половина XVII – XVIII ст.); другий період (кінець XVIII –XIX ст.)	18–22
4	Новітній період (початок XX ст. – 1939 р.)	21–25
5	Новітній період (1939 р. – початок XXI ст.)	28–33

На виконання тесту відведено **90 хвилин**.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бандровський О.Г., Власов В.О. Історія стародавнього світу. 6 кл.– К.: Генеза, – 2006.
2. Шалагінова О.І., Шалагінов Б.Б. Історія стародавнього світу: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. К.: Пед. Преса,–2006.– 288. с.
3. Голованов С.О., Костирко С.В. Історія стародавнього світу: Підруч. Для 6-го кл. – К.: «Грамота», 2006.– 296 с.
4. Крижанівський О.П., Хірна О.О. Історія середніх віків. Підручник для 7-го класу середньої школи. Видання друге, виправлене і доповнене. К.: «Аріана-Нова», 2007.

5. Ліхтей І.М. Історія середніх віків. Підручник для 7-го класу. К.: «Грамота», 2007.
6. Карліна О.М. Історія середніх віків. Підручн. для 7-го кл. серед. шк. – К.: Генеза, – 2000, – 399 с.
7. Подоляк Н.Г. Всесвітня історія. Всесвітня історія для 7кл. – К.: Генеза, – 2007.
8. Жарова Л.М. та ін. Всесвітня історія. Епоха становлення цивілізацій(підручник), 8 кл.– К.: Генеза, 2001 та наступні видання.
9. Бірюльов І. М. Всесвітня історія. Частина перша. Нові часи (XVI – кінець XVIII ст.): Підручник для 8-го класу загально освіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2004. – 272 с.
10. Дрібниця В.О., Крижанівська В.В. Всесвітня історія. Частина перша. Нові часи (XVI – кінець XVIII ст.): Підручник для 8-го класу загально освіт. навч. закл. – К.: Фаренгейт.- 2000. – 256 с.
11. Білоножко С.В. та ін. Всесвітня історія Нові часи. Частина друга. (Кінець XVIII–початок ХХ століття): Підруч. Для 9-го кл. загально освіт. навч. закл.–4-те вид. – К: Генеза, 2006 – 304 с.
12. Малій О.В. Всесвітня історія Нові часи. Частина друга. (Кінець XVIII–початок ХХ століття): Підручн. Для 9-го кл. загально освіт. навч. закл. К.: А.С.К. 1999. – с.
13. Даниленко В.М., Гісем О.В., Подобед А.О. Всесвітня історія Підручник для 10 кл. – К.: Видавництво «Ніка-Центр», 2000.
14. Ладиченко Т.В. Всесвітня історія: 10 кл.: Підручник.– К.: Видавництво «А.С.К.», 2003.– 336 с.
15. Полянський П.Б. Всесвітня історія. 1914–1939: Підруч. для 10-го кл. загальноосвіт. Навч. зал. – К.: «Генеза», 2002. – 286 с.
Бердичевський Я.М., Ладиченко Т.В., Щупак І.Я. Всесвітня історія. Підручник для 11 кл. – Запоріжжя: «Прем'єр», 2001. – с.
16. Бураков Ю.М. та ін. Всесвітня історія: новітні часи: Підруч. для 11-го кл. серед. загальноосв. навч. закл. – Вид. 5-те, виправл. та доповн. – К.: Генеза, 2006. – 416 с.
17. Давлетов О.Р., Космина В.Г., Морокко В.М. Всесвітня історія. Підручник для 11 кл. – К.: Генеза, Просвіта, 2002.
18. Ладиченко Т.В. Всесвітня історія. Підручник для 11 кл. – К.: «А.С.К.», 2004. –
19. Полянський П.Б. Всесвітня історія. Підручник для 11 кл. – К.: «Генеза», 2003. – 285 с.
20. Кучер В.І., Майборода О.М. Всесвітня історія. Підручник для 11 кл. – К.: «Генеза», 2004. – 415 с.